

Bank Spółdzielczy w Gliwicach

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Gliwicach podlegająca ujawnieniu
na dzień 31.12.2011 roku**

Gliwice, czerwiec 2012 r.

Spis treści

1.1.	Informacje ogólne.....	3
1.2.	Organy Banku.....	4
1.3.	Przedmiot działalności.....	4
1.4.	Podstawa sporządzania polityki informacyjnej.....	5
2.	Zakres, cele i zasady polityki zarządzania ryzykiem.....	5
3.	Zakres i rodzaje systemów pomiaru i raportowania ryzyka.....	8
4.	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń ograniczenia ryzyka....	10
5.	Zasady i metody wyznaczania wymogów kapitałowych.....	11
6.	Proces pomiaru kapitału wewnętrznego ICAAP.....	11
7.	Podstawowe informacje na temat funduszy własnych.....	12
8.	Analiza adekwatności kapitałowej.....	12
9.	Informacje w zakresie ryzyka kredytowego.....	13
10.	Informacje w zakresie ryzyka stopy procentowej.....	17
11.	Informacje dotyczące zmiennych składników wynagrodzeń.....	18
12.	Podsumowanie.....	18

1.1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Gliwicach jest spółdzielnią. Bank prowadzi działalność na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2000 r. Nr 119, poz. 1252 z późn. zm.).
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.)
- 3) ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 188 poz. 1848 z późn. zm.).

Podstawowym aktem regulującym organizację Banku jest Statut Banku Spółdzielczego w Gliwicach..

Bank wpisany został do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000044344, z dniem 03.10.2001 r.

Akta rejestrowe Banku przechowywane są w Sądzie Rejonowym w Gliwicach Wydział X Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, mającym siedzibę w Gliwicach przy ul. Kościuszki 15.

Bank posiada REGON nr: 000496521.

Bank posiada NIP nr 631-01-01-649.

Bank w 2011 roku prowadził działalność w 10 jednostkach organizacyjnych zlokalizowanych w:

- 1) Gliwicach,
- 2) Rudzie Śląskiej,
- 3) Pyskowicach,
- 4) Zabrze,
- 5) Lublińcu,
- 6) Rudzińcu,
- 7) Sośnicowicach,
- 8) Pilchowicach,
- 9) Ciasnej,
- 10) Gliwicach – Łabędy.

Bank, na podstawie i zasadach określonych w art. 4 i art. 16 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A., mającym siedzibę w Warszawie przy ul. Płockiej 9/11B.

1.2. Organy Banku

Organami Banku są:

1. Walne Zgromadzenie Banku, zastąpione ze względu na ilość członków przez Zebranie Przedstawicieli Członków,
2. Rada Nadzorcza,
3. Zarząd .

Skład Rady Nadzorczej w 2011 roku:

1. Wolak Władysław - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. Szymczak – Błahut Marzenna,
3. Ogryzek Stanisław,
4. Krzesiński Andrzej,
5. Berbesz Antoni,
6. Wysocki Joachim,
7. Zarzycki Andrzej.

Skład Zarządu do 11.05.2011r.:

1. Krzysztof Kochański – Prezes Zarządu,
2. Ewa Buhl – Wiceprezes Zarządu,
3. Barbara Żmuda – Członek Zarządu

Skład Zarządu w okresie od 12.05.2011 do 18.05.2011r.:

1. Krzysztof Kochański – Prezes Zarządu,
2. Barbara Żmuda – p.o. Wiceprezesa Zarządu.

Skład Zarządu od 19.05.2011r.:

1. Krzysztof Kochański – Prezes Zarządu,
2. Barbara Żmuda – Wiceprezes Zarządu,
3. Jolanta Siemieniaka – Członek Zarządu.

1.3. Przedmiot działalności:

Przedmiot działania Banku Spółdzielczego obejmuje następujące czynności bankowe:

1. przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
2. prowadzenie innych rachunków bankowych,
3. udzielanie kredytów,
4. udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych,

5. przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
6. udzielanie pożyczek pieniężnych,
7. operacje czekowe i wekslowe,
8. wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
9. nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
10. przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
11. udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
12. prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
13. pośredniczenie w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym. Przekazy pieniężne dokonywane są za pośrednictwem Banku Zrzeszającego.

1.4. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Gliwicach, Uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu.

2. Zakres, cele i zasady polityki zarządzania ryzykiem

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Podstawę formalną procesu zarządzania ryzykiem stanowi Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gliwicach.

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ponadto ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

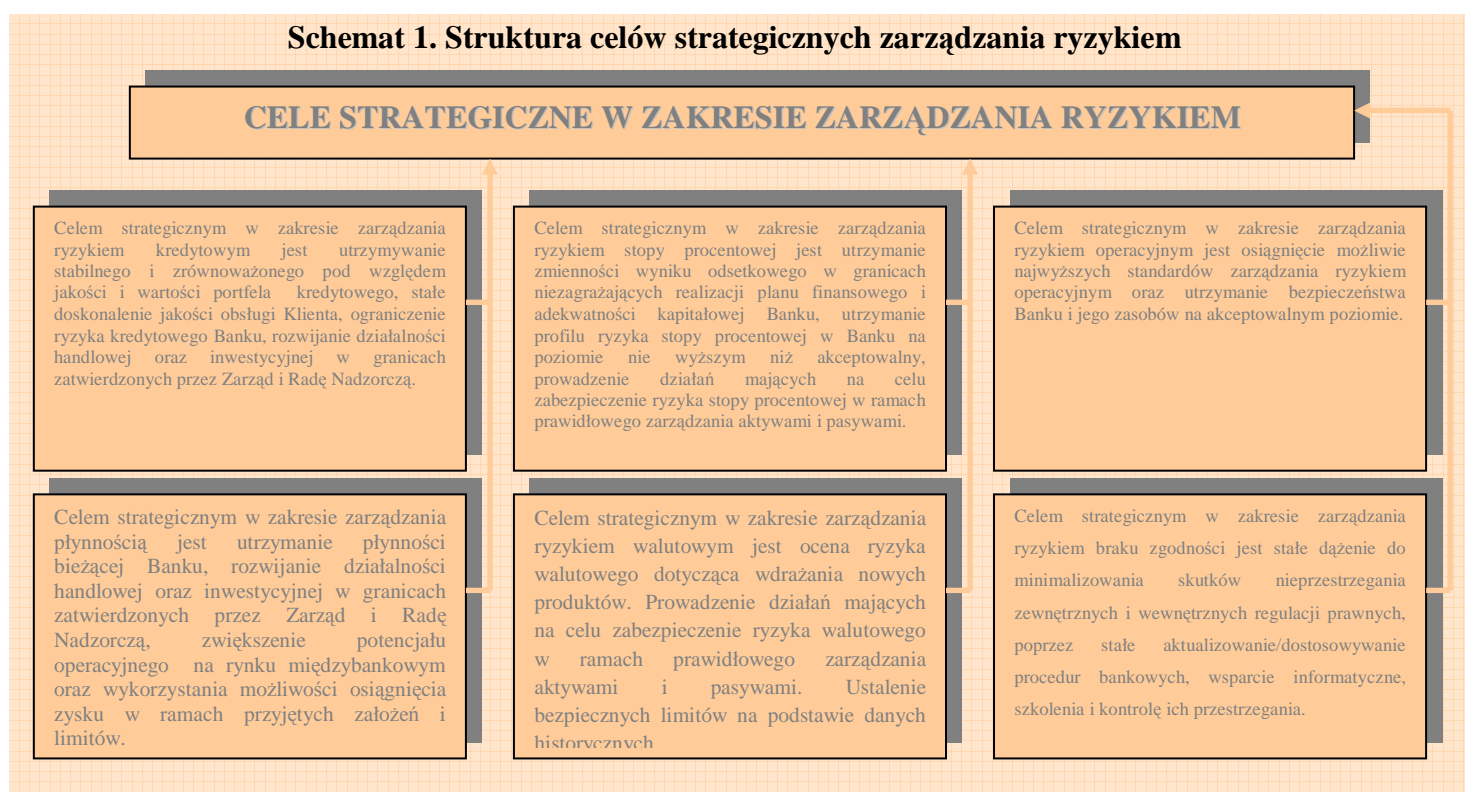
Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.
2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

W ramach prowadzonej działalności Bank zarządza między innymi następującymi rodzajami ryzyka:

1. Ryzykiem kredytowym;
2. Ryzykiem płynności;
3. Ryzykiem stopy procentowej;
4. Ryzykiem walutowym;
5. Ryzykiem operacyjnym;
6. Ryzykiem braku zgodności.

W w/w obszarach wyznaczono precyzyjne cele, których strukturę zilustrowano na poniższym schemacie:

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami,
4. Komitet Kredytowy,
5. Dział Ekonomiczno – Prawny - Zespół ds. Ryzyk i Analiz,
6. Sekcja Kontroli Wewnętrznej – Dział Audytu Wewnętrznego,
7. Audyt wewnętrzny realizowany przez Bank Zrzeszający;

8. Dział Analityków Kredytowych,

9. Dział Monitoringu Kredytów

10. Pozostali pracownicy Banku.

Kompetencję i zakres obowiązków poszczególnych organów, jednostek i komórek organizacyjnych przedstawiono na poniżej:

Schemat 2. Struktura funkcjonalna procesu zarządzania ryzykiem

STRUKTURA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W GŁIWICACH

Rada Nadzorcza - dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Zarząd Banku - odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem powinny obejmować pełny zakres działalności Banku.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami - inicjuje i koordynuje działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem poszczególnych rodzajów ryzyka. Opiniuje podejmowanie działań, zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami”.

Komitet Kredytowy - uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”.

Dział Ekonomiczno Prawny - Zespół ds. Ryzyk i Analiz - gromadzi dane o czynnikach makroekonomicznych oraz zjawiskach gospodarczych i rynkowych, opracowuje założenia planów ekonomiczno – finansowych Banku, jest odpowiedzialny za pomiar i monitorowanie wszystkich występujących w Banku ryzyk, bada wpływ czynników ryzyka bankowego pod kątem struktury aktywów i pasywów Banku oraz dokumentowanie pomiaru poszczególnych ryzyk.

Dział Analityków Kredytowych bierze udział w projektowaniu polityki kredytowej Banku oraz ustaleniu limitów związanych działalnością kredytową, tworzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie ryzyka kredytowego, weryfikacja dokumentacji kredytowej, oceny zdolności kredytowej oraz proponowanych zabezpieczeń, ocena adekwatności zabezpieczeń

Dział Monitoringu Kredytów – odpowiada za weryfikację zgodności umów kredytowych z decyzjami kredytowymi, dokonywanie okresowego przeglądu zabezpieczeń oraz niezależnego przeglądu klasyfikacji portfela kredytowego, w tym dokonanie analizy dokumentacji charakteryzującej sytuację ekonomiczną kredytobiorców i ocena tej sytuacji, wydaje rekomendację co do klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Pozostali pracownicy Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Audyt Wewnętrzny - ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Stanowiska te dokonują obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.

3. Zakres i rodzaje systemów pomiaru i raportowania ryzyka

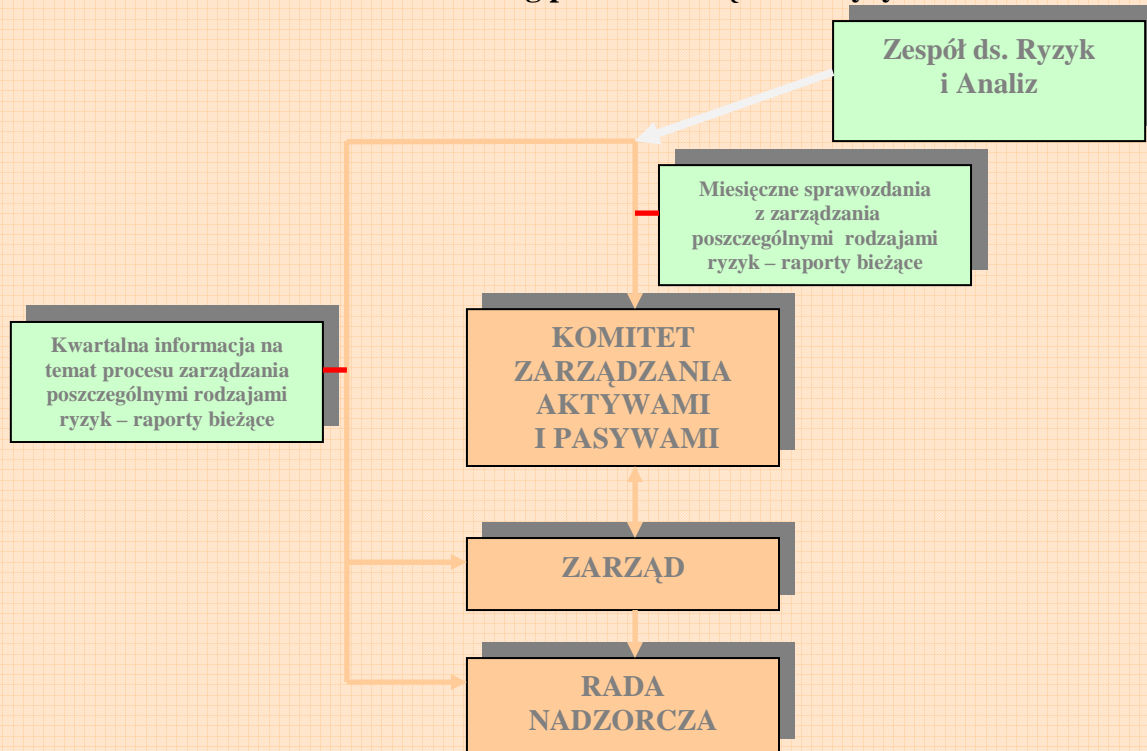
W ramach przyjętych systemów pomiaru i zarządzania ryzykami Bank wykorzystuje wskazane poniżej metody i narzędzia.

1. W zakresie ryzyka kredytowego Bank dokonuje między innymi pomiaru:
 - a. zaangażowania w poszczególne rodzaje ekspozycji kredytowych;
 - b. jakości portfela kredytowego wyrażonej relacją ekspozycji przeterminowanych do globalnej wartości portfela ekspozycji bilansowych;
 - c. wykorzystania limitów koncentracji zaangażowań określonych w art. 71 ust. 1 i 2 oraz art. 79a ust. 4 Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku z późniejszymi zmianami;
 - d. zaangażowania i jakości detalicznych ekspozycji kredytowych;
 - e. zaangażowania i jakości ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości i zabezpieczonych hipotecznie;
 - f. narażenia wyniku finansowego w konsekwencji realizacji scenariuszy testów warunków skrajnych.
2. W zakresie ryzyka płynności Bank korzysta z następujących narzędzi:
 - a. analizy płynności natychmiastowej;
 - b. metody luki płynności, przy założeniu urealnienia przepływu środków pieniężnych;
 - c. analizy wskaźnikowej obejmującej między innymi ocenę podstawowych mierników płynności;
 - d. analizy koncentracji w zakresie poszczególnych grup aktywów i pasywów;
 - e. metody wyznaczania osadu we wkładach oraz krótkoterminowych prognoz depozytów niestabilnych, z uwzględnieniem wskaźników zrywalności i odnawialności;
 - f. pogłębionej analizy długoterminowych źródeł finansowania aktywów;
 - g. analizy nadzorczych miar płynności;
 - h. analizy narażenia wyniku finansowego w konsekwencji realizacji scenariuszy testów warunków skrajnych
3. W zakresie ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:
 - a. metodę analizy luki niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej;

- b. analizę narażenia funduszy własnych i wyniku odsetkowego na ryzyko stopy procentowej, w kontekście realizacji scenariuszy testów warunków skrajnych;
 - c. analizę ryzyka bazowego, z uwzględnieniem testów warunków skrajnych;
 - d. prognozę stóp referencyjnych oraz analizę prognozowanego wyniku odsetkowego, z uwzględnieniem możliwych wariantów odchyłeń;
 - e. analizę ryzyka bazowego.
4. W zakresie ryzyka walutowego Bank dokonuje oceny w obszarze następujących zagadnień:
- a. analizy całkowitej pozycji walutowej oraz jej relacji do wartości funduszy własnych;
 - b. analizy indywidualnych pozycji walutowych dla poszczególnych walut z uwzględnieniem ich relacji do wartości funduszy własnych;
 - c. analizy udziału poszczególnych walut w sumie bilansowej netto;
 - d. analizy przestrzegania limitów dla pozycji walutowych;
 - e. prospektywnej analizy zmian na rynku walutowym;
 - f. analiz narażenia wyniku finansowego w konsekwencji realizacji scenariuszy testów warunków skrajnych.
5. W zakresie ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje w szczególnym stopniu rolę wszystkich pracowników, którzy zobligowani są do precyzyjnej identyfikacji i rejestracji incydentów generujących ryzyko operacyjne. Analiza w przedmiotowym zakresie obejmuje: oszacowanie skali incydentów, ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach redukcji ryzyka, badanie wielkości ryzyka przy wykorzystaniu oceny punktowej oraz ocenę kluczowych wskaźników ryzyka. Działania w obszarze identyfikacji i pomiaru ryzyka operacyjnego prowadzą do budowy ogólnej mapy ryzyka.

Identyfikacja i pomiar ryzyk w Banku dokonywane są przez Zespół ds. Ryzyk i Analiz. W przedmiotowym procesie uczestniczą ponadto Rada Nadzorcza, Zarząd oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Schemat 3. Przebieg procesu zarządzania ryzykiem

4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczenia ryzyka

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości.

Jakość zaproponowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, dostępu do zabezpieczenia oraz ich wpływu na wysokość ewentualnie tworzonych rezerw celowych.

Ustanawiane zabezpieczenia korespondują z poziomem ryzyka, związanego z ekspozycją kredytową. Umowy dotyczące zabezpieczeń ekspozycji kredytowych podlegają monitorowaniu pod kątem ekonomicznym i prawnym.

W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

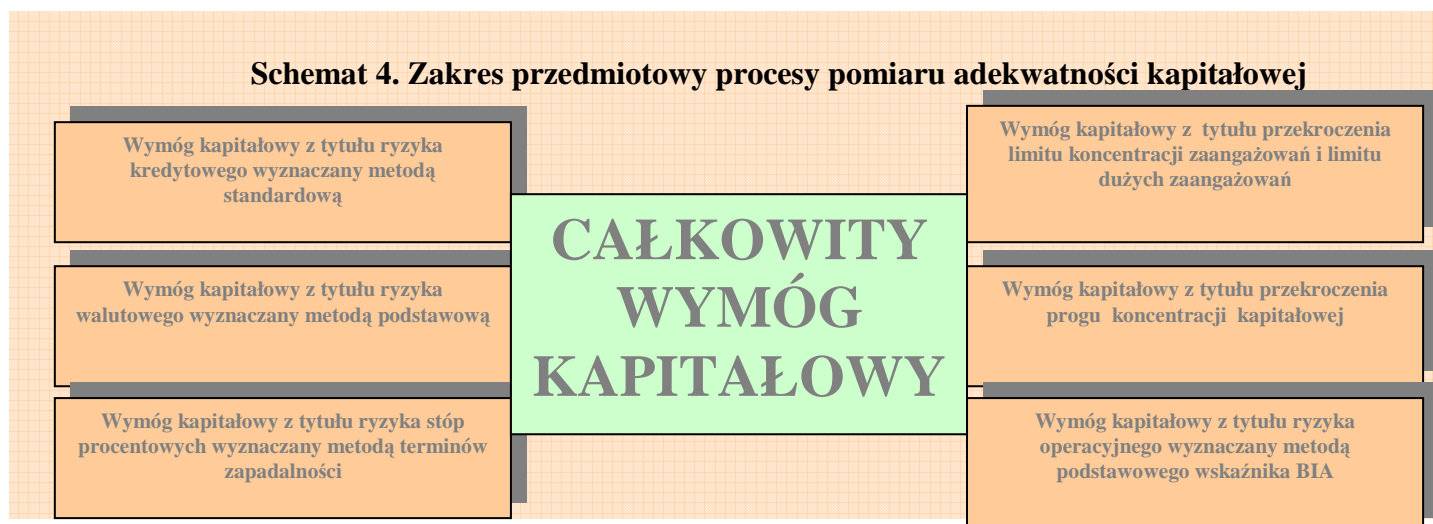
Prawne zabezpieczenie wiarytelności Banku stanowi potencjalne źródło spłaty tej wiarytelności. Z tego względu wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń jest systematycznie aktualizowana przez pracowników Banku, w ramach prowadzonego monitoringu.

Oceniając przedmiot zabezpieczenia Bank uwzględnia wartość zabezpieczenia możliwą do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne, ekonomiczne oraz inne mogące wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się Banku.

5. Zasady i metody wyznaczania wymogów kapitałowych

Przyjęte przez Bank metody i zakresy wyznaczania wymogów kapitałowych uwzględniają uwarunkowania prawne określone w ramach Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylea II) oraz Uchwały 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego.

Schemat 4. Zakres przedmiotowy procesy pomiaru adekwatności kapitałowej

6. Proces pomiaru kapitału wewnętrznego ICAAP

W myśl obowiązujących determinant prawnych Bank dokonuje pomiaru kapitału wewnętrznego, wyznaczanego zgodnie z przyjętymi unormowaniami wewnętrznymi. Proces ten uwzględnia przepisy odnoszące się do istotnych ryzyk wskazanych w Filarze II Nowej Umowy Kapitałowej. W szczególności Bank sporządza rachunek wewnętrznych wymogów w obszarze następujących grup ryzyk:

1. Ryzyka kredytowego;
2. Ryzyko walutowego;
3. Ryzyko operacyjnego;
4. Ryzyka koncentracji zaangażowań;
5. Ryzyka koncentracji branżowej;

6. Ryzyka koncentracji zabezpieczeń;
7. Ryzyka koncentracji w jednorodny instrument finansowy;
8. Ryzyka koncentracji geograficznej;
9. Ryzyka stopy procentowej;
10. Ryzyka płynności;
11. Ryzyka cyklu gospodarczego;
12. Ryzyka kapitałowego;
13. Ryzyka modeli;
14. Ryzyka strategicznego;
15. Ryzyka utraty reputacji;
16. Ryzyka rezydualnego;
17. Ryzyka wyniku finansowego.

Celem procesu pomiaru kapitału wewnętrznego ICAAP jest określenie takiego poziomu kapitałów własnych, który będzie odpowiadał profilowi ryzyka działalności Banku. Przy czym przyjęto zasadę, iż globalna ekspozycja na wszystkie zidentyfikowane, istotne ryzyka nie może docelowo absorbować więcej niż 95% kapitałów własnych. Oznacza to w praktyce, że poziom kapitału wewnętrznego nie może być wyższy od iloczynu: $0,95 * \text{wartość kapitału własnego}$.

7. Podstawowe informacje na temat funduszy własnych

Bank prowadzi rachunek funduszy własnych w oparciu o zasady określone w art. 127 Ustawy prawo bankowe. Wartość funduszy własnych netto, według stanu na dzień 31.12.2011 roku, ukształtowała się na poziomie 39 155 tys. złotych.

8. Analiza adekwatności kapitałowej

Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym na dzień 31.12.2011 roku Bank był zobligowany do wyznaczania regulacyjnego wymogu kapitałowego z tytułu: ryzyka kredytowego, ryzyka operacyjnego oraz ryzyka związane z przekroczeniem limitu koncentracji określonego w art. 71 ust.1 pkt. 2) Ustawy Prawo bankowe. Dokonany w ten sposób rachunek był podstawą wyliczenia współczynnika wypłacalności, który ukształtował się na poziomie 11,49%. Podstawę określenia przedmiotowego rachunku stanowiły dane zaprezentowane poniżej.

Dodatkowo Bank dokonał pomiaru wewnętrznego wymogu kapitałowego, którego wyniki przedstawiono w Tabeli 1.

Tabela 1. Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla poszczególnych klas ekspozycji na dzień 31.12.2011 r.

<i>Dane w złotych według stanu na dzień 31.12.2011 roku</i>	
<i>Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych</i>	<i>14 426 zł</i>
<i>Ekspozycje wobec organów administracji</i>	<i>4 026 zł</i>
<i>Ekspozycje wobec instytucji finansowych, w tym banków</i>	<i>3 018 459 zł</i>
<i>Ekspozycje wobec przedsiębiorców</i>	<i>7 696 095 zł</i>
<i>Ekspozycje detaliczne</i>	<i>2 383 997 zł</i>
<i>Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomości mieszkalnej</i>	<i>7 918 176 zł</i>
<i>Ekspozycje przeterminowane</i>	<i>2 206 975 zł</i>
<i>Pozostałe ekspozycje</i>	<i>1 006 313 zł</i>

Tabela 2 Wymogi kapitałowe na dzień 31.12.2011 r.

<i>Dane w tys. złotych według stanu na dzień 31.12.2011 roku</i>	
<i>Kwota wymogu kapitałowego dla ryzyka kredytowego</i>	<i>24 248tys. zł</i>
<i>Kwota wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego</i>	<i>3 011tys. zł</i>
<i>Kwota wewnętrznego wymogu kapitałowe z tytułu ryzyka płynności</i>	<i>230.90tys. zł</i>
<i>Kwota wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka stopy procentowej</i>	<i>630.87tys. zł</i>
<i>Kwota wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka dużych udziałowców</i>	<i>85.18tys. zł</i>

9. Informacje w zakresie ryzyka kredytowego

Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym obowiązuje na wszystkich poziomach zarządzania oraz we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku zajmujących się ryzykiem kredytowym, a do jej realizacji zobligowani są pracownicy Banku.

Podstawowymi celami Polityki zarządzania ryzykiem kredytowym Banku są:

1. racjonalne zarządzanie ryzykiem portfela kredytowego;
2. harmonijny wzrost portfela kredytowego przy utrzymaniu jego relatywnie wysokiej dochodowości i minimalizacji wskaźnika kredytów nieregularnych;
3. zapewnienie zgodności procedur i produktów kredytowych Banku z wymogami Nowej Umowy Kapitałowej, zwanej dalej NUK.

Działalność kredytowa ma podstawowe znaczenie dla stabilności funkcjonowania i dochodowości Banku. Bank zamierza rozważnie podejmować i zarządzać ryzykiem kredytowym by uzyskać odpowiednie efekty finansowe. Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym powinna zapewnić długoterminową zyskowność i kultywowanie wieloletniej

współpracy z klientem, opartej na rachunku ekonomicznym oraz obustronnym zaufaniu i optymalnym zaspokojeniu potrzeb klientów.

W ramach standardowej analizy ryzyka kredytowego Bank dokonuje między innymi identyfikacji portfela ekspozycji zagrożonych i przeterminowanych. Przez należność przeterminowaną uznaje się wierzytelność z tytułu kapitału lub odsetek, której spłata nie nastąpiła w terminie umownym. Za należność zagrożoną uznaje się ekspozycję kredytową zaklasyfikowaną zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, ze względu na kryterium terminowości spłat lub kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej, do kategorii: poniżej standardu, wątpliwe lub stracone.

Klasyfikacja należności o charakterze kredytowym do poszczególnych klas ryzyka odbywa się w oparciu o dwa kryteria:

1. kryterium terminowości spłaty kapitału i/lub odsetek;
2. kryterium oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy lub poręczyciela.

Przegląd determinujący klasyfikację ekspozycji kredytowych w oparciu o kryterium terminowości dokonywany jest na koniec każdego miesiąca kalendarzowego (sprawozdawczego). W przypadku kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej przegląd dokonywany jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, tj. w zależności od ekspozycji – odpowiednio w okresach kwartalnych i rocznych.

Na mocy przepisów w/w Rozporządzenia Ministra Finansów Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z prowadzoną działalnością. Wysokość tworzonych rezerw celowych skorelowana jest bezpośrednio z klasyfikacją ekspozycji kredytowych oraz rodzajem przyjętych zabezpieczeń. Korekty wartości należności oraz poziomu rezerw wynikają bezpośrednio ze zmiany ich klasyfikacji (przeniesienia do wyższej lub niższej klasy ryzyka), a w przypadku rezerw dodatkowo ze zmiany zakresu i wartości zabezpieczeń wykorzystywanych do pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych oraz zmiany wartości rezerwy na ryzyko ogólne. Charakterystykę procesu zarządzania rezerwami w roku 2011 zilustrowano w poniższej tabeli.

Tabela 3. Zmiany poziomów rezerw celowych w latach 2010-2011 w złotych

<i>Kategorie należności</i>	<i>Stan na 31.12.2011 roku</i>	<i>Zwiększenia Rezerw</i>	<i>Wykorzystanie rezerw</i>	<i>Rozwiązanie rezerw</i>	<i>Stan na 31.12.2010 roku</i>
Należności normalne - sektor niefinansowy		5 438,20		97 473,02	92 034,82
Należności pod obserwacją	20 753,78	118 807,11		356 353,29	258 299,96
- sektor finansowy		34 606,04		114 976,13	80 370,09
- sektor niefinansowy	20 753,78	84 201,07		241 377,16	177 929,87
- sektor budżetowy					
Należności poniżej standardu	155 419,20	883 008,05		777 461,78	49 872,93
- sektor finansowy					
- sektor niefinansowy	155 419,20	883 008,05		777 461,58	49 872,93
- sektor budżetowy					
Należności wątpliwe	295 468,27	5 048 350,60		5 005 181,69	252 299,36
- sektor finansowy	244 301,38	1 106 053,79		861 752,41	
- sektor niefinansowy	51 166,89	3 942 296,81		4 143 429,28	252 299,36
- sektor budżetowy					
Należności stracone	9 359 402,40	3 489 916,11	296 504,00	2 550 461,75	8 716 452,04
- sektor finansowy					
- sektor niefinansowy	9 359 402,40	3 489 916,11	296 504,00	2 550 461,75	8 716 452,04
- sektor budżetowy					
Rezerwy celowe ogółem	9 831 043,65	9 545 520,07	296 504,00	8 786 931,53	9 368 959,11
Kwoty umorzeń należności w ciężar odpisów w 2011 roku					295 495,42
Kwoty odzyskane zaliczone bezpośrednio do rachunku zysków i strat za 2011 rok					235 531,68

Bank tworzy ponadto, w oparciu o art. 130 Ustawy Prawo bankowe, rezerwę na ryzyko ogólne. Zasadniczym celem jej tworzenia jest pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności bankowej. Jej wartość na dzień 31.12.2011 r. ukształtowała się na poziomie 2 117 tys. zł.

Łączna wartość należności banku brutto na dzień 31.12.2011 roku wyniosła 409 695 tys. zł. Łączna wartość ekspozycji kredytowych na w/w dzień ukształtowała się na poziomie 256 272 tys. zł.

Tabela 4. Struktura należności na dzień 31.12.2011 r.

<i>Należności w tys. złotych według stanu na dzień 31.12.2011 roku</i>	
Należności od sektora finansowego – brutto bez odsetek	154 048.03 zł
Należności od sektora niefinansowego – brutto bez odsetek	254 747.23 zł

Tabela 5. Średnia wartość ekspozycji kredytowych w podziale na klasy ryzyka

<i>Średnia wartość ekspozycji kredytowych w podziale na klasy ryzyka w wartościach nominalnych na dzień 31.12.2011 roku</i>	
Ekspozycje Normalne i Pod obserwacją	227 392 tys. zł
Ekspozycje Poniżej standardu	7 380 tys. zł
Ekspozycje Wątpliwe	3 357 tys. zł
Ekspozycje Stracone	12 668 tys. zł

Tabela 6. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych, z uwzględnieniem klas ryzyka

<i>Struktura branżowa ekspozycji kredytowych z podziałem na klasy na dzień 31.12.2011 roku</i>											
Branża	Wartość nominalna	Struktura %	Łącznie wartość bilansowa i pozabilansowa	Struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Normalne" i "Pod Obserwacją"	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Poniżej standardu"	Struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Wątpliwe"	Struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Stracone"	Struktura %
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	8 698 256.77	18.70%	9 037 215.76	16.59%	8 698 256.77	0.00	0.00%	0.00	0.00%	3 650.67	1.07%
Przetwórstwo przemysłowe	8 760 485.75	18.84%	12 778 714.93	23.46%	8 760 485.75	0.00	0.00%	669 407.07	100.00%	34 610.00	10.11%
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	84 818.00	0.18%	84 818.00	0.16%	84 818.00	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Budownictwo	6 922 443.04	14.89%	8 398 842.39	15.42%	6 922 443.04	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Handel hurtowy i detaliczny	3 809 264.16	8.19%	5 025 473.57	9.23%	3 809 264.16	279 473.39	78.00%	0.00	0.00%	54 650.00	15.96%
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 946 343.73	4.19%	2 539 145.95	4.66%	1 946 343.73	0.00	0.00%	0.00	0.00%	206 437.17	60.30%
Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	2 565 418.53	5.52%	2 565 418.53	4.71%	2 565 418.53	78 839.10	22.00%	0.00	0.00%	31 534.94	9.21%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	70 235.00	0.15%	95 235.00	0.17%	70 235.00	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4 490 355.44	9.66%	4 750 121.15	8.72%	4 490 355.44	0.00	0.00%	0.00	0.00%	11 470.15	3.35%
Usługi administracyjne i działalność wspierająca	1 927 247.72	4.14%	1 927 247.72	3.54%	1 927 247.72	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7 068 406.81	15.20%	7 073 266.00	12.99%	7 068 406.81	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Pozostała działalność usługowa	162 500.00	0.35%	192 500.00	0.35%	162 500.00	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Razem	46 505 774.95	100.00%	54 467 999.00	100.00%	46 505 774.95	358 312.49	100.00%	669 407.07	100.00%	342 352.93	100.00%

Tabela 7. Struktura ekspozycji kredytowych w podziale na typ kontrahenta, z uwzględnieniem klas ryzyka

<i>Struktura ekspozycji kredytowych w podziale na typ kontrahenta, z uwzględnieniem klas ryzyka na dzień 31.12.2011 roku</i>								
Typ kontrahenta	Wartość nominalna	Struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Poniżej standardu"	Struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Wątpliwe"	Struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Stracone"	Struktura %
Osoby fizyczne	69 848 804,24	27,26%	1 257 448,75	12,75%	0,00	0,00%	7 316 075,12	58,15%
Rolnicy	8 691 028,77	3,39%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	3 650,67	0,03%
Przedsiębiorstwa prywatne i spółdzielnie	131 795 932,47	51,43%	7 201 807,52	73,04%	1 314 635,07	36,01%	3 103 929,72	24,67%
Przedsiębiorcy indywidualni	32 693 396,52	12,76%	1 401 137,47	14,21%	1 711 680,33	46,88%	2 157 546,34	17,15%
Podmioty finansowe	624 650,00	0,24%	0,00	0,00%	624 650,00	17,11%	0,00	0,00%
Budżet	900 000,00	0,35%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Fundusze i fundacje	11 718 069,57	4,57%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

10. Informacje w zakresie ryzyka stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku. Nadrzędnym założeniem realizowanym przez Bank w przedmiotowym zakresie jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank zachowuje pozycję luki niedopasowania w ramach przyjętych limitów.

Bank prowadził w 2011 roku swoją działalność przy założeniu następujących limitów ryzyka stopy procentowej:

1. 5% - w przypadku narażenia funduszy własnych.
2. 10% - w przypadku narażenia wyniku odsetkowego.

Na dzień 31.12.2011 roku poziom narażenia funduszy własnych, przy założeniu zmiany stóp rynkowych o 50 punktów bazowych, osiągnął poziom 1,44%. Natomiast współczynnik narażenia wyniku odsetkowego, przy analogicznej zmianie stóp rynkowych, przyjął wartość 3,89%. W tym samym okresie Bank dokonał testu warunków skrajnych, w wyniku którego stwierdzono, iż zmiana stóp procentowych o 200 punktów bazowych będzie skutkować zmianą wyniku odsetkowego, w okresie następnych 12-stu miesięcy, na poziomie 2 253 tys. złotych.

Na dzień 31.12.2011 roku dokonano również pomiaru ryzyka opcji klienta. W jego wyniku stwierdzono, iż wartość zerwanych depozytów o stałej stopie procentowej ukształtowała się na poziomie 0,26% depozytów ogółem i mieści się tym samym w 1%

limicie. Jednocześnie nie odnotowano wcześniejszej spłaty kredytów o stałym oprocentowaniu.

Monitorowanie, pomiar i limitowanie ryzyka stopy procentowej w Banku odbywa się dla pozycji złotych oraz walutowych łącznie. W przypadku, gdy udział jednej z walut obcych przekroczy 5% sumy bilansowej, Bank będzie sporządzał raporty dla tej waluty oddzielnie (w przeliczeniu na PLN).

11. Informacje dotyczące zmiennych składników wynagrodzeń

W związku z obowiązkami wynikającymi z Uchwały 259/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku Bank Spółdzielczy w Gliwicach prezentuje informacje na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Bank Spółdzielczy w Gliwicach przyjął, zatwierdzony przez Radę Nadzorczą, dokument Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze. Zgodnie z zapisami § 6 ust. 4 i ust. 5 Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie jest uznawany za bank znaczący pod względem wielkości. W konsekwencji tego w strukturze organizacyjnej nie wyodrębniono Komitetu ds. wynagrodzeń, a jego funkcje przejęła Rada Nadzorcza. Opisane powyżej zasady Bank Spółdzielczy stosuje od początku 2012 roku.

12. Podsumowanie

Bank Spółdzielczy w Gliwicach prowadzi działania o charakterze permanentnym mające na celu stałe doskonalenie procesów zarządzania ryzykiem. Właściwa korelacja czynności operacyjnych z poziomem narażenia na ryzyko związane z działalnością Banku jest gwarancją dynamicznego i długookresowego rozwoju.